

VASÁRNAP

JUBILEUMI 25 ÉVFOLYAM

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 24. SZAM.

„Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)

Telefon: 11-55-62.

Postatakarékpénztári csekk száma: 25.153.

POLITIKAI HETILAP

Előfizetési díjak a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: egész évre 8, félévre 4, negyedévre 2 P.

Egyes szám ára 16 fillér.

Külföldre egész évre 12, félévre 6, negyedévre 3 P.

Mi sohasem kívántuk a másét senkitől egy négyzetmétert sem, CSAK EZERÉVES TULAJDONUNKAT, HAZÁNK HATÁRAIT VÉDJÜK

A Kormányzó Úr beszéde a felavatott új hadnagykhoz

Áhitattal ünnepelte a magyar nép Szent István napját

Szent István napját, a magyarság egyik legnagyobb és legszebb ünnepét áhitattal és kegyelettel ünnepeltük meg az idén is. A hagyományos Szent István körmenet a rendkívüli viszonyok miatt az idén elmaradt ugyan, de kegyelettel, imádsággal és lélekkel gondolt minden magyar ezen a napon a Csodátevő Jöbbrá, e szent jelképre, országalapító nagy királyunk ereklyéjére.

A nagy napnak legkiemelkedőbb eseménye a kassai *Horthy Miklós Regálakadémia*, a *Ludovika Akadémia* és a *Bolyai Műszaki Akadémia* végzett növendékeinek — a most felavatott ifjú hadnagykhoz — a Bolyai Akadémián, vitéz nagybányai *Horthy Miklós* Kormányzó Úr, a Legfőbb Hadúr jelenlétében lezajlott ünnepies eskütetele volt. Az ünnepségen — *Csatay Lajos* vezérezredes, honvédelmi miniszterrel és *Vörös János* vezérezredessel, a honvédezők harci főnökével az élükön — megjelentek a honvédező legfőbb vezetői és különféle tisztiként küldöttségek.

A hadnagyataváson megjelent *Főmeltóságú Urat Csatay Lajos* honvédelmi miniszter, *Vörös János* vezérezredes főnök és a három akadémia parancsnoka fogadta.

A hazáért mindhalálig!

Az ünnepség kezdetén a Kormányzó Úr kíséretével ellépett a felsorakozott díszszázadok és a felavatandó hadnagyk arca előtt. A fiatal hadnagyk jobb kezükre esküre emelve mondák az eskü szavait, amit a megjelent helyükről felállva hallgattak végig. Az esküt tett hadnagyk nevében *Pósfay László* hadnagy tett hitvallást bajtársai nevében a katonai hivatás mellett.

— Büszkék és boldogok vagyunk — mondotta többek között — hogy katonapályánkat háborúban kezdjük meg. Eg bennünk a vágy, hogy mi is harcra indulhassunk és fegyverrel kezünkben védhessük meg a szent magyar hazát. Hazánk és legfelső Hadúrunkat való tisztelettelünk és ragaszkodásunk jelölt, ősi magyar szokás szerint ránk

sunk kardot és kiáltuk egy szívet, egy lélekkel: a Hazáért mindhalálig!

Az esküt tett hadnagyk kardjukat ránkva ismételték:

A LEGFŐBB HADÚR BESZÉDE

Kedves ifjú bajtársaim!

Hadnaggyá avatástok mai magasztos és fiatal életetek kimagasló ünnepére eljöttem, hogy halljam esküteket, amely becsületre, hűsége és áldozatra kötelez benneteket. Tisztjei lettek ezzel a honvédségnek, amely az egyetemes magyar gondolat dícső hagyományainak hordozója. A legszebb, de legnehezebb és legüzlenebb pályát választottatok. A mai sorsdöntő időben ti vagytok a magyar jövő egyik legnagyobb reménye. Erősíté meg szíveteket, lelketeket a magyar hősök szelleme, akik egy évezreden át védelmezték és védelmezik ma is a drága magyar Hazát. Legyetek kemények, kötelességtudók, fegyvermeztetek és mindenekelőtt lovasok. Ez volt a híriünk mindig az egész világ előtt. Ha a helyzet nem ismerése folytán esorba esett a jóhírünkön, majd visszazserezük azt.

Magyarnak lenni sohasem volt könnyű. A Duna völgyében a honvédelem mellett mindig európai hivatást teljesítettünk. Hazánk mindenkor országútja volt a világtörténelem romboló viharainak. Kelet és Nyugat, Észak és Dél egymásra törésének gyújtópontjában ma is helyt kell állnunk. Mi sohasem kívántuk a másét, senkitől egy négyzetmétert sem, csak ezeréves tulajdonunkat, hazánk határait védjük. Ezért küzdöttünk évszázadokon át és ezért harcolunk ma is.

A ti vezetéstekre lesz bízva a nemzet színe-java. A vezetés legfontosabb módja példaadás. Legyetek első a katonai éretnyekben, a bátorságban, a hűségben és a fegyverben. Őrizzétek meg mindenekelőtt a honvédség belső egységét és szálljatok szembe minden ezt veszélyeztető szándékkal. Ne engedjétek a soraitok közé beférközni semmiféle olyan törekvést, amely a magyartól elválaszthatja. A nagy világégés sorsdöntő idejében, amidőn a nemzet léteéről van szó, idehaza is, a belső fronton első és fő feladat a rend fenntartása. Ezt minden körülmények között és mindenkiel szemben biztosítani fogjuk. Amidőn ti részt vállaltok mindannak a védelmezésében, amit a magyar erő, a magyar munka, a magyar szellem évszázadok hosszú során át alkotott, haladjatok az áldozatvállalás és kötelességteljesítés ama dícsőség-teljes útján, amelyen előttünk elődeink jártak.

Ez az út mindig egyenes volt, ezeréves történelmünk folyamán egy folt sem esett a becsületünkön.

Bizalommal küldök titeket az Alma Mater kapuján át az élet harcába, mert tudom, hogy magyarnak és bátor katonának nevelték valamennyiteket.

A magyarok Istene vezéreljen most kezdődő kemény utatokon, melyen szívem egész melegevel kísérlek benneteket.

A Főmeltóságú Úr beszéde után a három rangidős hadnagy a díszsátor elé lépett és a Kormányzó Úr kezfogásával tűntette ki őket.

— A Hazáért mindhalálig!

Ezután vitéz nagybányai *Horthy Miklós*, Magyarország kormányzója a következő beszéddel fordult az új hadnagykhoz:

A Koronázó főtemplomban tartott hagyományos Szent István napi szentmisén a magyar közelet kiválóságainak élele megjelent *Reményi-Schneller Lajos* miniszterelnökhelyettes, *Perényi Zsigmond* báró koronaőr, a felsőház elnöke, *Tasnádi Nagy András*, a képviselőház elnöke, *Antal István*, *Jurcsák Béla* és *Bomezós Miklós* miniszterek, valamint *Ruszkiczay-Rüdiger Imre*, a Lovvédelmi miniszter állandó helyettese.

Nyolc óra előtt néhány perccel érkezett szárazsegéde kíséretében, vitéz *Vörös János* vezérezredes, a honvédelmi vezérkar főnöke, *Magyarország Kormányzójának képviselője*. A csöndös szentmisét *Serédi Jusztinián* hercegprímás végezte, utána *Hamvas Endre* esanádi püspök ünnepi beszédet mondott.

A esanádi püspök, visszatérve a magyar történelem viharos századaira, hangsúlyozta, hogy *amely országban nincs rend, ott nyugtalanság, pártizsárgyok, nyomor és szenvedés támadnak*.

Szent István a rend embere volt. Egy országban akkor van rend, ha az alattvalók sokféle szétágazó akaratát és a különböző társadalmi szervek törekvéseit egy erős központi hatalom egy irányba tereli és a közös érdekében gyümöleszteti. Szent István nemcsak mint rendfenntartó, erősező király, hanem mint új rendet teremtő lángész is tündöklik előttünk. A forradalmak a régi rend romjain próbálják kiépíteni új, nem mindig jobb rendjüket. Szent István hagyományokat tisztelő lelke azonban tartózkodott a rombolástól. Az ő működésének első vonalában nem a politikai reform állt, hanem a lelkei reformja.

Amikor Szent István a kereszténységgel a magyar rendnek új lelket és erősséget adott, — mondotta *Hamvas Endre* püspök, — Európa rendjében is egy új bástyát épített, mely megdönthetetlennek bizonyult az elkövet-

kezett századokban az európai kultúrát keletről ostromló pogánysággal és más veszedelmekkel szemben.

Ezután a püspök a királyi tekintélyről szólott, majd hangsúlyozta, hogy

A légóltalmi jelvények ünnepélyes kiosztása

Szent István napján ünnepelte az ország e belső arcvonal névtelen hőseit, a hazai légóltalmi bator katonáit is. Budapesten és az ország több városában szép ünnepségeken osztották ki a mentési és helyreállítási munkálatokban érdemeket szerzett egységek között a nemrég rendszerezett „légóltalmi jelvényeket”.

A főünnepség a Vármezőn zajlott le. Magyar és német lófogók között felállított díszemlévényen foglaltak helyet a kitüntetettek. Megjelent Anna királyi herceggasszony, a honvédség, az államrendőrség és a Nemethihercegség Budapesti szolgálatot teljesítő alakulatainak küldöttsége.

Vitéz Csátay Lajos honvédelmi miniszter érkezése után elvonult a felsorakozott légóltalmi alakulatok árca elé, majd az emelvényre lépett és beszédet intézett az ünnepségre felvonuló légóltalmi szervezettekhez. Örömmel üdvözölte a magyar légóltalmi szervezkedés legjobbjait, akikhez azért hívtak egybe, hogy a nemzet összessége nevében köszönet mondjanak fáradtságos és önzetlen munkájukért.

— Ezer akadályon át alkották meg a légóltalmi hálózatát — mondotta Csátay honvédelmi miniszter —, mely ma már kiállotta a próbát: alkotó munkának eredményét becsüli és tiszteli az egész nemzet. Ennek a munkának eredménye, hogy

Szent István öröksége, az állami rend, szervezeten továbbfejlődött alkotmányunkban. A rend pilléréit, az államfői tekintélyt büles Kormányzó képviseli, akit az isteni Gondviselés adott nekünk. De az Istentől adott tekintély szét van osztva minden más törvényes felsőbbségben is.

az ellenségnek a borzalmas légiterrorhoz fűzött reményei nem válhattak valóra.

— Nyugodt önbizalommal néz ma a nemzet a leghevesebb légitámadások elé is, mert a szívére ötvölt hangjára az emberek milliói fegyelmelzen követik az előírt rendszabályokat és a fátadás elmúltával ezrek sietnek menteni életet és vagyon egyaránt.

— Aldozatos ez a munka, fel sem mérhető, mit óvott meg eddig életben és vagyonban és mit mentett meg a romok közül. Az emberi bátorság, a bajtársiasság és emberszeretet gyönyörű példái láthatjuk soraik között. Mindnyájan igazi részesei annak, hogy

minden veszély ellenére nyugodtan és szilárdan áll a magyar háterszág, hogy folytatni tudja nagy és nehéz munkáját; az ellenséggel küzdő honvédség megsegítését.

— Köszöntöm önöket a honvédség nevében és köszönöm, amit eddig tettek. Tartsanak ki örheleiken, bizton hiszem, hogy a próbát: alkotó munkánk eredményét alkotókat nem tekint hiábavalónak.

A honvédelmi miniszter a beszéd után átnyújtotta a kitüntetetteknek a légóltalmi jelvényeket, majd a megjelent légóltalmi alakulatok gőkösejaitkal díszmenetben vonultak el a honvédelmi miniszter előtt.

„Ifjúságunknak példamutatóan ki kell vennie részét az ifjúság honvédelmi nevelésének országos vezetője által elgondolt szociális munkából”

Az egyetemes konvent felszólítása a református ifjúsági szervezetekhez

A református egyetemes konvent elnöksége Ravasz László püspök és Balogh Jenő főgondnok aláírásával körlevélben fordult az öt református egyházkerület püspökeihez és a hadtestek leventelelkészéhez. A körlevél hivatkozik arra, hogy vitéz Beldy Mátyás vezérrezdés, az ifjúság honvédelmi nevelésének és a testnevelésnek országos vezetője ez év aprilisban megrúgott rádiószózatát fordult a leventefifjúsághoz. A szózat töleles programjain megmagyarást, amelynek a magyar ifjúság nevelésében és vezetésében elhívott és felelős tényezők részéről méltó visszhang nélkül nem maradhatnak — az egyetemes konvent leventegyűri bizottságában, majd a hadtest, kiegészítő kerületi és a járási leventelelkész részére megrendezni tervezett irányító konferenciának kívánták kimerítően megbeszélni és az országos református ifjúsági munkával összhangba hozni.

— Ezek a tervezett konferenciák — mondja a most kibocsátott körlevél — elmaradtak, de nem maradhatnak el azok a kötelességek és szolgálatok, amelyekkel a magyar református ifjúság a leventefelkészítéssel és ezen át az élet-halálharcát vivo nemzetnek tartozik.

Mindkét nembeli ifjúságunknak példamutatóan ki kell vennie részét az ifjúság honvédelmi nevelésének országos vezetője által elgondolt, országunkban eddig még el nem végzett mértékben és mélyre-

ható módon kiterjedt szociális munkából.

Az Egyetemes Konvent elnök sége arra kéri az egyházkerületi püspököket, keressék meg a módját annak, hogy ezt a tekintélyes szervezeti és munkaerőt, amely a különböző munkanemekben és ágazatokban foglaltos fiú- és leányifjúsági egyesületekben és szövet-ségekben a református egyház rendelkezésére áll, országosra és egyetemleges kötelezzék arra, hogy a saját munkaprogramjuk hitbuzgalmi, kulturális és karitatív célkitűzéseinek rovására is, a háború tartama alatt minden erejükkel, közösségeikben is részt vállalva zárkózzanak fel a leventesapatok és leventelakulatok honvédelmi munkaszolgálatához. De hívják fel — folytatja a körlevél — az egyesületeken és mozgalmaikon kívül levő magyar református ifjúság egyetemleges és arra, hogy főfeltevé minden kérelmet, kibívott és részleteit, ifjúsági szervezetünk eme háborús szolgálatában egyenlően és a nép- és hit-hűség elkötelező és számonkérő

AZ ELSŐTÉTÍTÉS

Augusztus 14. és szeptember 3. között 21 órákor kezdődik és 5 órákor ér véget;

A 123.600 Eln. 35/1944. H. M. számú rendelet értelmében úgy a magánvilágítás elsőtétítése, mint a közvilágítású lámpák első-kentett fényfel való világosítása, valamint a járóművek fényten-pítóval való közlekedése azonos időpontban kezdődik és azonos ideig tart.

parancsának engedelmességgel ve-gyenek részt.

A hadtest leventelelkészei pedig gondoskodjanak arról, hogy a püspökök főpásztori felhívását a

leventelelkészek pásztori munkájá-gyümölcsözősége: minden református ifjúsági egyesület közösségi munkavállalása pedig az illetékes helyi leventeparancsnokságnak elfogadására találjon.

LAPZÁRTAKOR JELENTI A M. T. I.:

A ROMÁNIAI ESEMÉNYEKRŐL

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

A bukaresti rádió szerdán este Mihály király allitóltagos kiáltványát ismertette, amely szerint Románia megszüntette a harcot, fegyverszünetet kért és kapott a Szovjetuniótól, illetve a Szövetségséktől; az Északamerikai Egyesült Államoktól és Angliától.

A kiáltvány szerint Romániában demokrata kormány alakult Stanotescu hadtesttábornok miniszterelnökségével. A kormány első programpontja a bécsi döntés semmissé nyilvánítása.

A magyar kormány megtette az új helyzet által megkövetelt összes szükségintézkedéseket.

A kormány újból megállapította a bombakárosultak járadékösszegeit

A hivatalos lap aug. 20-iki száma közölte a miniszteriumnak 1944 szeptember 1-én hatályba lépo rendeletét, amelyben a légitámadások polgári áldozatait illető pénz-ellátások összegeit újból megállapítja. Az első ellátási csoportban I. járadékostályba rokkant járadéka havi 360 pengő, a nevelési pótlék gyamoltaként 36 pengő. A II. járadékostályban 160, illetve 30, a III. járadékostályban 80, illetve 24 pengő. Az első fokozat alá tartozó özvegy járadéka havi 140, a második fokozatban 70 P. az első fokozat alá tartozó felárva járadéka 45, a második fokozatban 35 pengő. Az I. fokozat alá tartozó szülőtlen árva 110, a II. fokozatban 70 pengő. A gondozott családtag járadéksegélye havi 45 pengő.

A második ellátási csoportban I. járadékostályú rokkant járadéka havi 200, nevelési pótléka gyamoltaként 24. II. járadékostályban 100, illetve 18, a III. járadékostályban 50, illetve 12 pengő. Az I. fokozat alá tartozó özvegy járadéka 90, a II. fokozatban 45, az I. fokozat alá tartozó felárva járadéka 35, a II. fokozatban 22.

az I. fokozat alá tartozó szülőtlen árva 70, a II. fokozatban 45, a gondozott családtag járadéksegélye havi 35 pengő.

A harmadik ellátási csoportban az I. járadékostályú rokkant járadéka havi 160, nevelési pótléka gyamoltaként 24, a II. járadékostályban 90, illetve 18, a III. járadékostályban 50, illetve 12 pengő. Az I. fokozat alá tartozó özvegy járadéka 90, a II. fokozatban 45, az I. fokozat alá tartozó felárva járadéka 35, a II. fokozatban 22, az I. fokozatban felárva járadéka 35, a II. fokozatban 22, az I. fokozat alá tartozó szülőtlen árva 70, a II. fokozatban 45 és a gondozott családtag járadéksegélye havi 35 pengő.

Apolási pótlój cimen az első ellátási csoportban havi 115, a második és harmadik csoportban 85 pengő jár. A gondozási pótlék az első ellátási csoportban I. járadékostályú rokkantnál havi 70, II. járadékostályban 50, a második ellátási csoportban I. járadékostályban 45, II. járadékostályban havi 40, a harmadik ellátási csoportban az I. járadékostályú rokkantnál 35 és a II. járadékostályban havi 30 pengő.

Kitüntették és megjutalmazták a sokgyermekes magyar anyákat

A szekesfőváros az idén is bensőséges ünnep keretében jutalmazta meg a sokgyermekes anyákat Szent István napján.

Az Újvárosbáza közgyűlési termében lefolyt ünnepségen a Himnusz eléneklése után Szentmiklóssy József tanácsnok, a társadalompolitikai ügyosztály vezetője mondott ünnepi beszédet.

— Világszerte arat a halál — mondotta többek között — és súlyos véréldozatot kíván mindazoktól, akik egy jobb, igazságosabb, az emberi méltóságot és a becsületet értékelő világrendért küzdenek.

Pillanatig sem kételkedünk abban, hogy Szent István királyi országa nem eshet áldozatul az istentelenséget hirdető, a keresztény emberiség minden értékét lábballitpró és halált jelentő bolszevizmusnak. A sorsdöntő háboruban sok ezer magyar áldozta már fel életét a hazáért és hősihalotaink sorának elején Kormányzó Urunk István fiának nevével találjuk. Azért mondtam, hogy ez a nemzet nem vesztet el, hiszen az ország első embere és első családja ép úgy odaáldozták a legkedvesebüket, mint az ország legszegényebb családja. Az ország első emberének fia örök példáját adta a helytállásnak, a soha meg nem alkuvó kötelességteljesítésnek, a magyar katoná legnemesebb tulajdonságainak.

Ezután a fővárosi közönsége nevében a sokgyermekes magyar anyákat köszöntötte, végül kiosztotta a kitüntetéseket és pénzjutalmakat.

2.2 milliárdról 0.9 milliárdra csökkent

A gazdák csaknem 100 százaléig eleget tettek beszolgáltatási kötelezettségüknek

A Magyar Gazdaságkutató Intézet helyzetjelentése

A múlt év júliusában bevezetett beszolgáltatási rendszer eredményeiről elismerő szavakkal emlékezik meg a Magyar Gazdaságkutató Intézet legújabb helyzetjelentése. A jelentés az eddigi gyakorlatnak megfelelően részletes áttekintést ad a mezőgazdaság és az ipar helyzetéről is és hangsúlyozza, hogy Magyarország mezőgazdasági helyzetére az 1943. évi állagosságnál jobb termés kedvező hatással volt.

Összege 70 százalékkal emelkedett a mezőgazdaság bevétele, de az emelkedés reális értéke csak 15 százalékos

A mezőgazdasági lakosság helyzetére jellemző, hogy az 1943—44. évi nagyobb termés és magasabb árszínvonal következtében

a mezőgazdasági cikkek piaca hozatalából származó pénzbévétele mintegy 70%-kal emelkedett.

a mezőgazdaság számára szükséges iparcikkek ára is jelentősen nőtt, ha nem is olyan mértékben, mint a mezőgazdasági termékek ára. A mezőgazdaság névleges pénzbévétele 70%-os emelkedésével szemben a reálvásárló erő emelkedése csupán 15%-os.

Mintászerűen teljesítették a gazdák beszolgáltatási kötelezettségüket

A mezőgazdasági ipari termelés alakulása szabta meg a közellátás helyzetét. A kedvezőbb termés, a gazdák részére előírt beszolgáltatási kötelezettségnek úgyis szívesen maradéknélküli teljesítése, valamint a jól megszervezett kereskedőházakat zavartalanul működésbe hozták, ezekben a lakosság élelmiszeikkel való ellátása kielégítő volt. A rendelkezésre álló előzetes adatok szerint

a beszolgáltatási kötelezettség teljesítése a kenyérgabona tekintetében 57%-kal, a zsir tekintetében pedig 11%-kal haladta meg az előírtat, míg a szabadon választható termékek beszolgáltatása csak 21%-kal maradt az előírás alatt. Ha a kenyérgabona és a zsir többletét a szabadon választható cikkek irányával egybevetjük, megállapítható, hogy az 1943—44. gazdasági évre előírnyozott beszolgáltatási kötelezetsegből csak 2.5% hiány mutatkozik.

A lakosság iparcikkszükségletének biztosítása különösen a text

Hanyatlottak a feketepiaci árak

Az áralakulás terén nagy jelentőségű volt a múlt év július 1-én végrehajtott árrendezés hatása. Ezzel a legfontosabb mezőgazdasági termékek árai jelentősen felemelkedtek és rögzítettek.

Az árrendezéssel kapcsolatban a kormányzat mind na

A mezőgazdasági termelés volumene az előző évvel szemben 5%-kal emelkedett, azonban a takarmánykérdés kedvezőtlen terméseredménye az állattartásban jelentős termelési csökkenést okozott.

Ennek ellenére a *sertésállomány két év óta tartó csökkenés irányzata a múlt év őszén fordulóponthoz jutott és azóta az állomány lassan növekszik, amit előreláthatóan az idei kedvező takarmánytermés fokozni fog.*

Mintán elegendő mennyiségű iparcikk nem áll rendelkezésre, a gazdák a megnövekedett pénzbévételeiből adósságaikat törlesztették és ennek eredményeként az 1932 végén fennálló 2.2 milliárd pengős agráradósság összege 1944 április végéig 900 millió pengőre csökkent.

Az ipari termelés 1942 végéig fokozható volt, így a trianoni országgrész ipari termelésének értéke 1938 és 1942 között csaknem megkétszereződött, volumene pedig 35%-kal emelkedett. 1943 folyamán azonban számos nyersanyag termelése már nem volt fokozható.

Külkereskedelmünk alakulása

Külkereskedelmünkben az összes behozatal értéke 21.3 százalékkal, a kivitel értéke pedig 11.9 százalékkal emelkedett.

Külkereskedelmi forgalmunk mennyiségi adatai nem állanak rendelkezésre, annyi azonban megállapítható, hogy az értékek adatok emelkedése kisebb volt, mint az áraknak az 1943 júliusi árrendezésből következő emelkedése és így feltehető, hogy a külkereskedelmi forgalom mennyiségileg csökkent. Behozatalunkban a legnagyobb szerepet Németország játszotta. 1943 decemberében árbehozatalunkból 70 százalék esett Németországra. Kivitelünkkel 67.5 százalék irányult 1943 végén Németországba.

Az 1943 derekán végrehajtott árrendezés következtében a létfenntartási költségek is jelentősen emelkedtek.

gyobb gondot fordított a feketepiaci árak lefőzésére. Ennek következtében a feketepiaci árak irányzata 1944 eleje óta hanyatlott. A feketepiaci forgalom jelentősége a viszonylag még magas árak ellenére 1943-hoz képest nagy mértékben összezsugorodott.

Ez kifejezésre jut abból, hogy a március közepéig rendelkezésre álló adatok alapján a jogosított kereskedő a beszolgáltatási kötelezettség teljesítése révén a közellátás céljaira a hatósági áron mintegy 3 milliárd pengő értékű mezőgazdasági terméket vásároltak meg. Ha ezt az összeget az 1943—44. gazdasági évben piacra került mezőgazdasági termékek értékével összehasonlítjuk, kitűnik, hogy

a mezőgazdasági termékeknek csak kis hányada — hozzávetőleges becslés szerint még egy negyedrésze sem — került a feketepiacra, tehát az előírtól magasabb áron forgalomba.

A katonai események a leg

Péti Nitrogénművek Rt.
Budapesti, V., Nádor-u. 21.

utóbbi hónapokban érintették Magyarország gazdasági helyzetét is. Ezek egyrészt az ipari termelés nyersanyagforrásainak csökkenéséhez vezettek másrészt a kontinens élelmiszerellátáshoz való fokozottabb hozzájárulás érdekében a mezőgazdasági termelés színvonalának emelésére irányuló miniszteri erőltatásokat kívánták meg. Nem kétséges, hogy az 1944 tavaszán bekövetkezett események sem maradnak hatás nélkül az ország gazdasági élete szempontjából. A fokozódó bombázások mellett a házgyagyonban is károkat tesznek. A gyakori riasztások megzavarják a termelőmunka folytonosságát a változott körülmények közgazdasági kihatásai azonban — így fejezi be jelentését a Gazdaságkutató Intézet — csak az elkövetkezendő hónapok során fognak jelentkezni. Ezekről a kihatásokról a következő gazdasági helyzetjelentés számolhat tehát be.

Hivatalos jelentések az ellenséges berepülésekről és bombázásokról

Augusztus 16-án a késő esti órákban egyes ellenséges gépek délről észak felé átröpültek az ország légterét. Valószínűleg ugyanazok a gépek augusztus 17-én a korahajnali órákban a berepülési útvonalon visszarepültek. A berepülés zavaró jellegű volt. Bombázásról jelentés nem érkezett.

Augusztus 17-én reggel és délután északkelet és délnyugat felől több alkalommal léptek ellenséges gépek az ország légterébe és a berepüléssel azonos útvonalon távoztak. Egyik északkelet felől városunkból kisebbarányú bombázást jelentettek. Kisebbségi károkat keletkeztek, emberéletben veszélyesek voltak. A légvédelmi tüzérség itt egy ellenséges gépet lelőtt.

Augusztus 17-ről 18-ra forduló éjjel egyes ellenséges gépek délről észak felé átröpültek az ország légterét. Ugyanekkor kelet felől több ellenséges gép repült be. Jelentéktelen károkról érkezett jelentés.

Augusztus 20-án a délelőtti folyamán közel 1000 ellenséges bombázógép erős vadászkisérlettel repült be az ország légterébe. A Balaton légterében történt gyűlékezés után a gépek egy része észak felé elhagyta az ország légterét. Több erős kötelék Szolnokot, kisebb kötelékek pedig Szegedet bombázták. Építőkárokat keletkeztek és több sebesülés történt. A bevett vadászgépek az ellenséges bombázókat eredményesen támadták és a légvédelmi tüzérség hatásosan tüzelt a berepülés egész útvonalán. Már eddig is több lelövést jelentettek.

Augusztus 20-án délután, valamint 21-ére virradó éjjelen egyes ellenséges gépek több útvonalon, délről, északról és délnyugatról felől átröpültek az ország légterét. A repüléseknek zavaró jellege volt. Bombázást és károkat sehol nem jelentettek.

Augusztus 21-én a délelőtti folyamán többszáz ellenséges bombázó erős vadászkisérlettel délről északkeleti irányban széles kiterjedésben lépett be az ország légterébe. Tízántúlról bombázást jelentettek. Károkról, anyagi veszteségekről jelentés eddig nem

érkezett be. Saját és szövetséges vadászok az ellenség egyik kötelékét szétzörték.

Augusztus 21-én a késő esti órákban északkelet felől több ellenséges gép repült be és a Székelyföldön keresztül délnyugati felé távozott. Ugyancsak a késő esti órákban dél felől nagyobb tömeg jött be az országba és a Dunántúlon észak felé, egészen a Duna vonaláig repült. Egyes helyekről bombázást jelentettek. Éjjel a vadászok szétzörték az ellenséges kötelékeket és több ellenséges gépet lelőttek.

Augusztus hó 22-én a kora délelőtti órákban többszáz ellenséges gép erős vadászkisérlettel délről repült be az ország légterébe és a Dunántúlon széles kiterjedésben repülve észak felé hagyták el légterünket. Valószínűleg ugyanazok a gépek nagyjában a berepülési útvonalon északról dél felé visszarepültek. Vadászaink és a légvédelmi tüzérség hatásosan működött. Eddig 10 ellenséges gép lelőését jelentették. A Dunántúlról szórványosan bombázásokat jelentettek.

Augusztus hó 22-én a késő esti órákban délről északi irányban erőteljes kötelékek léptek az ország légterébe. Egy északi városból bombázást jelentettek; kisebb károkat keletkeztek. A vadászok és a légvédelmi tüzérség hatásosan működött. Több lelövést jelentettek.

Folyó hó 23-án a kora hajnali órákban egyes ellenséges gépek az ország délnyugati részén belépeve észak, illetve északkeleti irányban átröpültek az ország légterét. Ugyanakkor északról belépett egyes ellenséges gépek déli irányban repültek át légterünket. A berepülés zavaró jellegű volt. Bombázásról jelentés nem érkezett.

Helyes szénakitermelés

Hogy a takarmányban minél több legyen a fehérjeteralom, arról maguknak a gazdaságoknak kell gondoskodniuk. Mint megállapították, a széna fehérjeteralma a kaszálás idejétől és a száradási időtől függ. Az igazi kaszálási idő akkor érkezik el, amikor a füvek nagy része virágozni kezd. A jó száradás az, amikor a szénát állványra rakva úgy szárítjuk, hogy annak minden oldalát átjárja a levegő. A szárítóberendezés, amely dróthiány esetén lécekből is állhat, a szénának lazán, elvillázva kell fektednie és nem szabad sem préselése, sem egymásra rakni a rendeket. Minél nyirkosabb és sűrűbben nőtt a fű, annál vékonyabb rétegben tegyük a szárítóba.

Rendelet a földbirtokpolitikai célra igénybevett ingatlanok megszerzésével kapcsolatos adókedvezményekről

A Magyar Távlati Iroda jelenti: A hivatalos lap pénteki száma közli a pénzügyminiszter 163.792/1944. számú rendeletét a földbirtokpolitikai célra igénybevett ingatlanok megszerzésével kapcsolatos adó- és illetékkezdvezmények alkalmazásáról. A pénzügyminiszter a felmerült kételyek eloszlatása és az egységes gyakorlat biztosítása céljából megállapítja, hogy a telepítésről és más földbirtokpolitikai intézkedésekről szóló 1936. évi XXVII. tc. 90. és 91. szakaszában szabályozott, továbbá a zsidók mező- és erdőgazdasági ingatlanairól szóló 1942. évi XVI. tc. 14. szakaszának második bekezdésében biztosított adó- és illetékkezdvezmények a birtkoszerzőket minden olyan esetben megilletik, amikor a földművelésügyi miniszter az idezett törvények rendelkezései alapján megszerzett ingatlanok felhasználásával az országos földhitteltételt, az országos nép- és családvédelmi alap kötelekbe tartozó közjóléti szövetkezeteket, az országos vítezi szövetet, a földbirtokrendezés pénzügyi lebonyolítására alakult szövetkezetet és az országos központi hitelszövetkezetet bízza meg.

Őszi minőségi vetőburgonyaakció

A burgonyatermesztés minőségi színvonalának emelése érdekében a m. kir. földművelésügyi miniszter a múlt évben engedélyezett őszi minőségi vetőburgonyaakciót folytatja a jövő évi folytatni kívánja. Az akció keretében eredeti nemesített, valamint a M. Kir. Növénytermelési Hivatal és a M. Kir. Növényészségügyi Szolgálat által a tenyésztés alatti ellenőrzött államilag elismert vetőburgonya kizárólag közpénzpenzfizetés ellenében kerül kiosztásra. Az akcióban elsősorban a szaporításra jelentkező nagyobb gazdaságok vehetnek részt, másodszorban azok, akik előcsirázott korai burgonyatermesztésével foglalkoznak, míg a fennmaradó mennyiséget elsősorban a 100 kát holdon felüli gazdaságok közt osztják ki, mert a kisebb gazdaságok vetőburgonya ellátásáról a jövő évi tavaszi minőségi akció keretében történik gondoskodás. A kiosztható vetőburgonya mennyisége 50.000 q. A gazdák az átvett vetőburgonyaért q-kint az illető fajta érkezési minőségére megállapított budapesti termelői árnak 1,25 pengővel csökkentett összegét, mint alapárát, ezenkívül felár címen a kifizetésre kerülő alapárnak eredeti nemesített vetőburgonyánál 70%-át, az államilag elismert vetőburgonyánál pedig 50%-át tartoznak megfizetni. A szaporításra jelentkező gazdák az általuk termelt vetőburgonyáért az illető fajta érkezési minőségére megállapított budapesti termelői árnak 1,25 pengővel csökkentett összegét, mint alapárát, ezenkívül felár címen az alapár 30%-át kapják.

Csak száraz gabonát szállítsanak a raktárakba, malmokba a gazdák

A malmokba és a gabonarak-tárakba mostanában igen sok búzát szállítanak be a gazdák, amelyet nem lehet átvenni, mert a gabona igen nedves s ha ezt a nedves gabonát beraktároznak, „begyulladna” és tönkretenné a saktárban lévő többi gabonát is.

Illetékes helyen ezzel kapcsolatban felhívják a gazdaközön-ség figyelmét arra, hogy senki ne szállítson nedves gabonát, mert azt úgy sem vehetik át és így a nedves gabonát beszállító gazdák

csak rosszul járnak, mert a mai munkaerőhiány mellett hiábavaló fuvarral tölti az időt.

Minden gazdának alkalma van arra, különösen a most kedvezően szárazra vált időjárás mellett, hogy odahaza kellően kiszárítsa a gabonát és aztán megfelelő száraz állapotban szállítsa be a malmokba és a gabonarak-tárakba. Így nem okoz magának felesleges fuvart, amely idő és pénzvesztésnek csak.

A szeptember 1. után átvett gabona után q-ként és félhavonként 30 fillér költségtérítést kap a gazda

A hivatalos lap augusztus 19-iki száma közölte a m. kir. közellátásügyi miniszter 704.950/1944. K. M. sz. rendeletét, amelynek értelmében

a kereskedő, ha a gabonát az 1944. évi szeptember hó 1. napja után vásárolja meg, illetve vesz át és fizeti ki kötelese a szept. 1. és az átvétel, illetve kifizetés napjáig eltelt időre raktározási, kezelés és biztosítási költség, valamint kamat címén költségtérítést

fizetni, a raktározási, kezelési és biztosítási költségtérítés összege métermázsankint 17 fillér, a kamat 13 fillér. A költségtérítés 100 kg-kint összesen 30 fillért kitevő összege minden hónap 16. és 1. napján 30-30 fillérre növekszik.

Ezek szerint tehát például a december 3-án átvett és kifizetett gabona ára 100 kg-kint 4-szer 30 fillérrel magasabb a hatóság áránál.

ASSZONYOKNAK-LEÁNYOKNAK GYÜMÖLCSECET KÉSZÍTÉSE

Eetkészítés céljaira a hullott gyümölcsöt, gyümölcs vagy szőlőtörkölyt összezúrt állapotban, nyitott kádban gyűjtjük össze és forró vízzel öntjük le, hogy jó sűrű pépet alkosson. A pépet meleg, de nem fűtött helyiségben tartjuk 8-10 napon át, majd gyümölcsléjűt kiszajtoljuk. Lapos, széles fakádát egyharmad részéig megtöltjük friss borecettel, majd hozzátöltünk kétszeres mennyiséget a kiszajtott ecetmusból. Nyolc-tíz nap múlva az ecet kétharmadát már lefejtjük és helyette újabb, frissen sajtolt ecetmusból vezetünk be a kádba. Nyolc-tíz naponként a kád tartalmának kétharmada mindig lefejtendő s az eetkészítés ilyen módon egész nyáron keresztül folytatható, míg csak friss gyümölcss hulladék rendelkezésünkre áll. Gyűjtésre legalkalmasabb egy megfelelő nagyságú kőedény, melybe a konyhai gyümölcss hulladék naponta belekerül; ezt nyáron a napra is kiállíthatjuk. Az ecetesedés legkedvezőbb hőfoka 20-25 C fok. Az ecet lefejtését a kád alsó részéről kell eszközölni, legelőszörbben egy, a kád fenekéhez közel, oldalt elhelyezett esapon keresztül. A gyümölcs-ecet zamatos, jóízű készítmény, hátránya azonban, hogy a színe rendszerint sötét és kissé zavaros. Ezen a hibán eonszenes derítésel segíthetünk. Vesszünk a gyógy-szertárban kevés eonszenet és minden literre 1-2 evőkanálnyit számítva, a színet az ecettel alaposan összekezzük, 10-15 percig

állani hagyjuk, majd szűrőpapíron átszűrjük. A szűrőpó lecsöpögő ecet még áztatás és világosításra. A megszáritott szűrőpapírost megszáritva meg több alkalmazással hasznosíthatjuk.

Ecetes befőtt. Az ecetes gyümölcsök külföldön igen népszerűek nálunk azonban csak a namozatlan kékszilvát szokták így eltenni. Elkészítése úgy történik, mint a közönséges befőtté, csak hogy előfőzése gyöngén ecetes vízben kissé tovább tart. Célszerű a szilvát előfőzés előtt kissé megszárkálni. Minden kilogramm szilvára feleannyi cukrot szoktak számítani és az abból vízzel és ízlés szerinti (2-4 kanál) borecettel szűrőpótt főzzük, amelyet fahéj és szegfűszeggel megízestettünk. Ezt öntjük aztán az üvegekbe rakott szilvára. A cukor felet mézzel is lehet pótolni.

Kánya Terézia

Hibaigazítás. A *Vasárnap* előző számában közölt *Üdítő gyümölcsszörpök, gyümölcssörök* c. közleményünk kapcsán megállapítjuk, hogy az 1936. V. t. c. 18. §-a értelmében a szőlőt kivéve semmiféle más gyümölcs erjesztett levét nem szabad „bor” elnevezéssel forgalombahozni. *Ügyelmezd a ribizke vagy más gyümölcs erjesztett leve sem nevezhető ribizke- vagy gyümölcssörnek.*

Beszámoló a mezőgazdaság júliusi helyzetéről

Az *Országos Mezőgazdasági Kamara* a kerületi mezőgazdasági kamarák jelentései alapján a következőket közli az elmúlt időszak mezőgazdasági helyzetéről:

Július hónap időjárása változó volt, mert a szeles, zivataros és hűvös napokat később nyári időjárás váltotta fel.

A hűvös, esapadékos napok kedvezően befolyásolták a kalászosok szemfejlődését, majd a később beköszöntött nyári

meleg az elmaradt kukoricák erőteljes fejlődését segítette elő. A leszárt csapadék mennyisége általában meghaladja az évi átlagot.

A nyári meleg időjárás augusztus hónap első felében is folytatódott, ami kedvezően befolyásolta a hordási és eséptési munkálatokat.

A búza, rozs és őszi árpa aratását július hónapban mindenütt befejezték, a szemek általában teltek, minőségre jők, a szalmatermés mennyiségre közepes hozamot adott. A zab és egyes helyeken a

tavaszi árpa aratása is augusztus hónapra toldott el. A eséptési munkálatok mindenütt zavartalanul folynak, komolyabb fennakadás nem fordult elő.

A kukorica, burgonya, cukor- és takarmányrépa fejlődésére az esős és meleg időjárás kedvező volt. A nagy munkáshány miatt azonban a növényápolási munkálatok visszamaradtak és így a Lapos-növények meglehetősen gaszak.

A gyümölcsösök közül a kocsizabarcok közepes termést adott, ezzel szemben jónak ígérkezik az alma és körte termése, míg a szőlő-vé közepes. A pernetezőanyag hiánya miatt és mérgezéses következtében sok a hullott gyümölcs.

A szőlőkben mutatkozott jó termést a peronoszpóra erősen meggyengítette, aminek oka a rézgálic-hiányon kívül az általános munkáshányban is keresendő.

A kerti vetemények közül az uborka, zoldpaprika, paradicsom és nyári káposzta bő termést adott, szedésük és értékesítésük folyamatban van.

A rétek és legelők fejlődése a sok esapadék következtében erőteljes és így a kijáró jószágnak elegendő takarmányt biztosít. Ha sonlóképpen a szántóföldi takarmánynövények is igérül jól fejlődnek és így az állatok jól takarmányozásának kilátásai megjavultak, bár a mostanában lerontja a szénák minőségét.

A jobb takarmányellátás az állattartás helyzetét is kedvezőbbé tette és az állatok kondíciója általában megjavult. Az ország egyes vidékein ismét különféle sertésbetegségek léptek fel, amelyek elleni védekezés helyenként nehézségek ütköztek a vonatított szemmelátás és nem utolsó sorban az állatorvosok hiánya miatt.

A munkáviszonyok terén sok nehézség mutatkozik. A munkásszámere emelkedése ellenére a munkáshány nem csökken, egyes helyeken a szükséges munkálatokat csak heurvédelmi munkakötelezettség igénybevételével lehetett elvégezni.

A hitelviszonyok terén paucis mutatkozik, mivel a gazdák újabb hiteleket a magánpénzükezes teljes beszüntetése miatt nem vesznek igénybe.

Adóilletési kötelezettségüknek a gazdák mindenhol eleget tesznek, az adók rendszeren folynak be.

A tanítók mentesítése közigazgatási vagy egyéb közérdekű szolgálat alól

A kormány rendeletet adott ki a tanítás szünetelése alatti közigazgatási vagy egyéb közérdekű szolgálatra beosztott állami és községi tanítóknak e szolgálat alól felmentése tárgyában. A rendelet szerint a tanítókat a beosztás alól azonnali hatállyal fel kell menteni. A felmentés iránt annak a közigazgatási hatóságuk vagy hivatalnak, illetőleg közérdekű szolgálatnak a vezetője, amelynél a tanító működik, minden további utasítás vagy megkeresés bevárása nélkül haladéktalanul intézkedni köteles.

Megismerkednék házasság céljából magas, szőke, jómegejelenű, üzletasszonyonk való, tisztamult, katolikus gazdaleánnyal, akinek szülei közélelek magukat, hogy 80-100 ezer pengő hozományt adnak. Jó viszonyok között élő, 172 cm magas, katolikus kereskedő vagyok. Leveleket „Üzletasszony leszek” jellegre a VASÁRNAP kiadó hivatala továbbít.

Aki félelmében, vagy gyengeségében meglazul, az megtagadja az örök magyar katonaszellemet...

Az Országos Nemzetvédelmi Szövetség felhívása

Az Országos Nemzetvédelmi Szövetség miniszteri biztosa, vitéz Fara gó Ede országgyűlési képviselő felhívást intézett a nemzetvédelmi keresztes bajársakhoz.

Elérkezett az ideje annak, — mondja többek között a felhívás, — hogy a magyar életben számunkra kijelölt örökre álljunk. Vezérünk, Kormányzó Urunk, sziklaként áll a helyén a háború nagy viharában, éppen azért egyetlen katonája, egyetlen polgára sem cselekedhetik másként. Mégis vannak, akik másként gondolkodnak és öncsaló jogaimet keresve akarnak semleges maradni, éberen lesve az idők esetleges fordulását, most, amikor az életéért és jobb jövőjéért harcol a magyar.

Aki kivonja magát a harcból, az elhagyja vezérét és egyéni érdekeit a nemzet érdeke elé helyezi. Honvédségünk és szövetségeseink seregei hatalmas élő gátként állnak a bolsevista áradattal szemben, hogy a vörös tenger ne nyelje el Európát. Az első frontban katonáink harcolják a legnagyobb harcot, idebent a belső fronton az ellenség bombái gyermekeket, asszonyt, férfit gyilkolnak halomra kegyetlenül. Tombol a harc és ugyanakkor rápededülök, rádión át szédítő szavak szállnak, hogy hitünkben meggingassanak.

Nemzetvédelmi keresztes bajársak, harcoljunk, hogy a hazugság és lázítás nyomán ne inogjon meg egy magyar sem, mert aki félelmében, vagy gyengeségében meglazul, az megtagadja az örök magyar katonaszellemet, amelynek legszebb tulajdona az, hogy a veszedelem növekedésével szemben jobban növekszik harcai kedve és ellenálló ereje. Adjon Isten mindnyájunknak jó szívet, hitet, erőt, munkakedvet, hogy egy táborban küzdve kivívassuk a szebb jövőt.

Megszüntették a rögzített adók rendszerét

Más esztendőben július végén minden állami adóhivatalt elkészült a vagyon- és jövedelemadók kivételével. Most azonban új rendelkezés jelent meg, amely kissé meghosszabbítja az adókiutak munkáját. Eddig ugyanis gyakorlatban volt az úgynevezett rögzített adó, amelyet nem kellett felülvizsgálni és évről évre kivethette a hatóság a régi összegben.

Az új miniszteri rendelet teljesen megszüntette a rögzített adók rendszerét és utasította az illetékes hatóságokat,

hogy tüzetes és új vizsgálat alapján állapítsák meg a jövedelem- és vagyonadó-alapot s így vessék ki az erre az évre fizetendő jövedelem- és kereseti adót.

Az állami adóhivatalkok természetesen már hozzáfogtak a munkához. Az új kivétel igen nagy munkát jelent, hiszen a tételek ezreit kell megvizsgálni. Az adóhivatalkok meg e hónapban befejezik a munkát, addig elkészülhetnek mind az új adatok felvételével, mind pedig a kivizsgálással.

A világ magyarságáért

Halácsy Dezső könyve

A statisztika megállapítása szerint a magyarság világlétszáma közel 14 millió lélek; ebből mintegy 2 millió magyar él a világon szerteszóra. Ezeknek és minden magyarnak az érdekében írta meg Halácsy Dezső, a kitünő publicista és író „A világ magyarságáért” című, ötszázoldalas, pompás könyvét, amelyhez „Tetteket a világ magyarságáért” címmel írt pompás előszót. Halácsy Dezső azonban nemcsak megírta — a rendkívüli háborús nehézségek, technikai akadályok közepette — hatalmas előtanulmányt és felkészülést igénylő könyvét, hanem az olvasóval szemben állítja fel a követelést: tetteket a világ magyarságáért, hanem — túl az adatok összegyűjtésén, feldolgozásán, élénk társasán és a magyar lelkiismeret felelősségén, tehát az egyenként is nagyszabású tett-sorozatban kívül — be is bizonyította azt, hogy valóban hivatott apostola a világ magyarságának megmentésére irányuló gondolatnak: könyve jövedelmének jelentős hányadát a *Külföldi Magyarok Háza* javára ajánlotta fel.

Halácsy Dezső pompás kiállítású könyve két részre tagozódik: az elsősben a világ magyarságáért felmerült gondolatokat, terveket, javaslatokat ismerteti, míg a másodikban a külföldi magyarság ügyeivel foglalkozó hivatalos intézményekkel és társadalmi szervezetekkel foglalkozik.

A kiváló szerző költői szépségű, megrázó erejű, a világ magyarságáért könyörgő fohással kezdi meg a nagyjelentőségű probléma tárgyalását. A gyönyörű imát *P. Ambrus Máté* a szerző engedélyével beiktatta *imákönyvébe*. Vajha meghallgatásra találna a mostani nehéz időkben a magyar milliók imája, hogy — így végződik az ima — „a világ valamennyi magyarja boldog embernek is nevezhesse magát a nemzet üdvére és a többi jóságok nép örömeire. Aldd meg Mindenható Atyánk a magyart! Amen.

A gyönyörű könyv, amelyet pompás fényképfelvételek illusztrálnak, a szerző kiadásában és a *Magyar Hirdető Iroda Rt.* kiállításában jelent meg.

A Kormányzó Ur új főhadsegéde. A Kormányzó Ur vitéz Miklós Béla vezérezredesét, az I. honvédelmsereg parancsnokává történt kinevezése folytán főhadsegédi és a kormányzói katonai iroda főnöki állását felmentette s neki ez alkalommal melleg köszönetét fejezte ki azért az értékes működéséért, melyet közel két éven át főhadsegédi és a kormányzói katonai iroda főnöki minőségében kifejtett. A Kormányzó Ur ugyanakkor vitéz Vattay Antal altábornagyot főhadsegédevé és katonai irodája főnökévé nevezte ki.

Szeptember 11-én kezdődik a tanítás a budapesti iskolában. A budapesti tankerületi főigazgató elrendelte, hogy a Budapest területén működő valamennyi állami, községi, egyesületi és magán népi, polgári, közép- és középtokú iskolában, szakiskolában és szaktanfolyamon a tanítást legkorábban szeptember 11-én meg kell kezdeni.

Meghalt Maglione bitoros. Milánóból érkezett hír szerint Maglione bitoros államtitkár meghalt.

TEL.: 128-042

Kádár Levente látja el a Hadigondozó Hatóság elnöki teendőit. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére Kádár L. Levente dr. államtitkár címmel felruházott belügyminisztériumi miniszteri osztályfőnököt az Országos Hadigondozó Hatóság elnöki teendőinek ellátásával bízta meg.

Megszűn a riasztóügyleti szolgálat. Április 20-án tudvalevően lakóházi riasztóügyleti szolgálat tartását rendelték el. Az augusztus 20-án élethelhet — és kitünően bevált — új riasztási rendszer képesen most a riasztóügyleti szolgálatot beszűntették.

Vitéz Imrédy Béla lemondott a Keleti Arcvonal Bajtársi Szövetség vezetéséről. Vitéz Imrédy Béla levelet intézett a Keleti Arcvonal Bajtársi Szövetség vezetéséhez és ebben bejelentette a Szövetség elnöki tisztéről való lemondását.

Új magyar követek

A Kormányzó Ur a külügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök előterjesztésére galánthai Nagy László dr. rendkívüli követet és meghatalmazott minisztert és szófiai magyar követség vezetésével és a Bulgáriában való képvisellel követi minőségben megbízta.

A Kormányzó Ur a külügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök előterjesztésére vitéz Hertelendi és vindornyalaki Hertelendy Andor rendkívüli követi és meghatalmazott miniszteri címmel és jelleggel felruházott I. osztályú követségi tanácsost a bukaresti követség vezetésére és a Romániára kiterjedő követi megbízatása alól felmentette, ugyanakkor márkus és batzfalvi *Máriássy* Zoltán rendkívüli követet és meghatalmazott minisztert a bukaresti magyar követség vezetésével és a Romániában való képvisellel követi minőségben megbízta.

Szobrot állítanak Szent Margitnak a szigetén. Az idén szenté avatott magyar királylányunk, Szent Margitnak a Margitszigeten, azon a helyen, ahol a kolostor állott, szobrot állítanak.

A Kormányzó Ur az ország javára szerzett kimagasló érdemeiért mentesítést adhat a zsidókra vonatkozó rendelkezések hatálya alól. A Budapesti Közlöny aug. 22-iki száma közölte a miniszterelnök 2040/1944. M. E. számú rendletét, amely szerint a zsidókra vonatkozó rendelkezések hatálya általában nem terjed ki azokra a személyekre, akiket — esetleg házastársukra és gyermekeikre kiterjedő hatállyal — a Kormányzó Ur a minisztérium előterjesztésére az említett rendelkezések hatálya alól a tudomány, a művészet, vagy a közgazdasági élet terén, vagy egyébként az ország javára szerzett kimagasló érdemei folytán, vagy egyéb különös méltánylást érdemlő okból mentesít.

HIREK

ÖRÖK PARASZT

*Paraszt nekem minden ösöm.
Rokonom és ismerősöm.
Névem, hugom, bátyám, öcsém.
Paraszt ragyok magam is én.*

*Ott születtem kőn a rétén,
Virágos rét közepében.
Virágos rét rolt a bölcsém,
Pipacszirom a felőttem...*

*Nem neveltek könybe, kedvébe,
Kapát adtak a kezembe,
Kapát adtak, míhelyt bírtam,
Még tán tíz éves se voltam.*

*Paraszt ragyok, az is leszek,
Apám földjén szántok-retek.
Paraszt leszek én halálig:
A vér vízzé sohse válik...*

*Könn dolgozom én a pusztán,
Viszem, mit a sors rakott rám.
Papaszra nem nyílik ajkam,
Mindig úgy „jé”, ahogy van...*

*Paraszi az én életem,
Paraszi az én énekem,
Pacsirtától tanulom el,
Amít zengek a telkemmel...*

*Paraszi az én életem,
Paraszi az én végzetem,
Kaparál assák meg sírom,
S ráhull majd egy virágszirom...*

VARKONYI ISTVAN
(Csongrád.)

Két éve... Két esztendővel ezelőtt, 1942 aug. 20-án borított a gyászba az országot a hír: vitéz nagybányai Horthy István, kormányzóhelyettes Urunk hősi halált halt. Fekölt alakja köré azóta valóságos legendák szövődtek és emléke példaképpé felmagasztosulva történelmi él minden magyar szívében.

Művészi kivételű **Krisztus-szobrot** adtak át a levették **Ravasz László református püspöknek**. Ismeretes, hogy a magyar leventeifjúság vallaserköltés nevelésének jelképezésére művészi kivételű szobrok készültek. A szobrokat, amelyek Krisztust ábrázolják, leventeifjak és leányok között, leventeifjúság ügyében illetékes magas egyházi méltóságok viselőinek adták át. Legutóbb az ifjúság Honvédelmi Nevelésének és a Testnevelésnek Országos Vezetője mellett működő felkeltési al-csoportból Nádasdy Gábor református tábort főkeltész az HNOV megbízásából felkereste dr. Ravasz László református püspököt és átadta neki a művészi Krisztus-szobrot.

Antal István miniszter látogatása Jászberényben. Antal István dr. igazságügyminiszter Nagyboldogasszony napján reggel 7 órakor Jászberénybe érkezett, hogy részlegesen a búcsú alkalmából rendezett ünnepi szentmisén és körmeneten. Az istentisztelet után a miniszter látogatásokat tett, majd visszatért a fővárosba.

Tizhónapos kereskedelmi tanfolyamot nyit Budapesten a Baross Szövetség 17. életszabályait betöltött keresztyény ifjak és leányok számára, akik a polgári iskolánál vagy a gimnáziumnál legalább 4 osztályt elvégeztek. Az előadások I. évi szeptember hó 11-én d. u. 3 órakor kezdődnek és délután 3-tól 7-ig lesznek. Beiratkozási díj 40 P. Tandíj 300 P, mely havi 30 P-s részletben is fizethető. Beiratkozni hétköznaponként d. e. 11-től 2-ig és d. u. 5-től 7-ig VIII. Vas-utca 9. szám alatt lehet.

Csirkét költöttek a csókok. Észak-Friesland egyik községében egy földművelésügyi kísérletként nyútkölyököket tett a csóka-fészekbe. Hetek múlva arany-sárga csirkék töltötték meg a kényménybe épített fészket, ahol ugyan hancuroztak. A ház lakói gyorsan leszállították őket alacsonyabb régiókba, amit a csókok éktelen zajongással fogadtak. A vélt fiókáktól megfosztott csókok sokáig rendkívül izgatottan viselkedtek.

Vezető gazdaszonyképző tanfolyamot rendeznek a hadiözvegyek számára

Az Országos Hadigondozó Hatóság a kenyérgazdálkodás maradt hadiözvegyek számára vidéken szeptember végén kezdődő négyhónapos gazdaszonyképző tanfolyamot rendeztet. A tanfolyam ideje alatt a hadiözvegyek ingyenes ellátásban és oktatásban részesülnek. A tanfolyam elvégzése után a résztvevők vég bizonyítványt kapnak. A tanfolyam kiterjed a főmegfőzésre, diétikus főzésre, éselemző és gyermeknek számára való főzésre és általában mindarra, ami ismeretanyag, ami nagyobb háztartások számára szükséges. Az ilyen módon kiképzett hadiözvegyek aztán internátusok, kórházak, szállodák, penziók, élelmiszer üzemek, plébániák stb. háztartásában gazdaszonyi teendő elvégzésére nyelhetnek alkalmaztatást. Az érdekeltek szeptember 15-ig levelezéssel jelentkeznek be a részvételi szándékukat az Országos Hadigondozó Hatóságnak (Budapest, II. Corvin tér 8), ahonnan részletes tájékoztatást kapnak.

Simabükköny-termesztési akció

A szántóföldi takarmánytermesztés és ezen keresztül az állattalomány fejlesztése érdekében a m. kir. földművelésügyi miniszter folyó év őszén nemesséti „E” simabükkönyvetomág kiosztását határozta el és az akció lebonyolításával a kaposvári, komáromi, kecskeméti és debreceni mezőgazdasági kamarákat bízta meg.

Mintegy 400 q simabükköny került kiosztásra az 50 kat. holdnál nem nagyobb szántóföld területtel rendelkező kiszáradék és 400 q az ezeknél nagyobb gazdák között.

A kiszáradék a 224. — P-4 kitevő alapján a nemesséti felárból 180. — P-4 fizetnek, míg 44. — P-4, valamint a vasúti szállítási és számkölesdíjait a földművelés-

Kiváló minőségű
100 %-os
légyfogóból

50 darabot P 1850
100 " " 2450
200 " " 4800
400 " " 9050

beküldése mellett bérmentve küld

Aulitzky Ottó
mezőgazd. vegyszer-kereskedő
Budapest, postataktári szla 34027

ügyi minisztérium viseli. A nagyobb gazdaságok a vetőmagrárt teljes egészében megfizetik, de a vasúti szállítást ugyancsak a földművelésügyi minisztérium vállalja.

Egy-egy kiszáradék legfeljebb 2 kat. hold bevetéséhez szükséges 60 kg vetőmagot kaphat, a na-

gyobb gazdaságok 10 kat. holdra szükséges 300 kg. vetőmagot.

A juttatás előfeltétele, hogy minden gazda a juttatott vetőmagnak megfelelő terület felén magot termeljen és azt vetésre vagy saját gazdaságában felhasználja, vagy másnak vetési célra átadni köteles, másnak vetési célra átadni köteles, másnak vetési célra átadni köteles, másnak vetési célra átadni köteles.

A VILÁGHÁBORÚ ESEMÉNYEI

Normandiában és a Bretagnóban a németek meghúzóították az angolszászoknak azokat a kísérleteit, amelyek nagyobb német egységeket bekerítésre irányultak. Az angolszászok — miközben súlyos veszteségeket szenvedtek — Páris felé haladnak.

Dél-Franciaországban a legutóbbi partraszállt angolszász csapatok tüzzel-vasallal pusztítottak az „örök tavasz hónap”, a Rivierán.

Olaszországban — az adriai szárazság kivételével — lanyhult a harcok hevessége.

Oroszországban a németek végképp megállították a bolsevisták előnyomulását. Varsóban a lengyelek között az angolszász-bolsevista agitáció németellenes laza-

dást szított, a felkelést azonban lefekték a megszálló hatóságok. Az angolszászok — mint azt német illetékesek megállapították — ezáltal is begrattak és aztán eserbennhagyták a lengyeleket.

Mint ahogy olyan hírek terjedtek el, hogy az angolszászok Párisban is lézadás színterére törekednek.

a franciaországi német hatóságok erőlyesen figyelmeztették a lakosságot, kiméjje meg Páris sorsától.

A V. I. szakadatulul hull Londoura és Dél-Angliára. Az angol fővárosban nőttön-nő a pánikhangulat.

Egy szárnyvasbomba esett különben a Buckingham-palotára — az angol királyi palotára is.

MUNKÁT KERES — MUNKÁT TALÁL

M. Kir. Országos Gazdasági Munkaközvetítő Hivatal, (M. Kir. Földművelésügyi Minisztérium) 1944. augusztus 16-iki kimutatása szerint

MUNKÁT KERES:

Fülöp Ferenc (Kassa, Magyar-utca 64), 66 éves, egyedülálló, volt gazdaszti, csöplési ellenőrnök vagy irdai segederőnek ajánlkozók. Bér meggyezése szerint, — Balogh István (Balatonboglár) majorosgazda, ispani elhelyezkedést keres.

MUNKÁT KERES:

Vásárhelyi Géza (Kisvárdai-puszta, Polgári) gazdaságába az irdai munkák végzéséhez szántatott keres. — Pall Zoltán ügy. igazgató (Budapest, XIII. Forgách-utca 9/b, Monor, Alsó-tanyai 30 kat. holdas birtokára egy nagyobb családi gazdasági eszlelő keres október 1-re. A birtok mellett tanyai iskola. A családtagokat a vezetés alatt levő gyárban is elhelyezheti. — Lőrinc Kétszázötven 1 tehénest keres. — Abronics Békő (Lorv)

I gazdasági eszlelő keres. — Skubics János gazdasági (Kaposmérő, telefon: Kaposvár 941) október 1-re egy konvenció kovácsot.

Ha a munkaadó a fenti nyilvántartásban szereplő munkások közül kíván valakit leszerződtetni, leveleiben vagy személyesen, illetve megbízottja útján lépjen érintkezésbe a meghirdetett munkással.

Ha viszont a munkaadó az illetékes vármegyei vagy közigazgatási kirendelési munkaközvetítő hivatalát kívánja a leszerződtetéssel megbízni, úgy a szerződési 3 példányban kiállítva küldje az illetékes vármegyei vagy közigazgatási kirendelési gazdasági munkaközvetítő hivatalhoz. A szerződés külön egy olyan záradékkal kell ellátni, hogy a munkaadó a szerződtetéssel az illető gazdasági munkaközvetítő hivatal bízta meg.

A Rádió hírszolgálatának új rendje

A Magyar Rádió ma talan leg-sűrűbben hallgatott műsorszámának, a hírszolgálatnak időrendjében augusztus 28-tól, hétfőtől kezdődően újítás következik be. Az utóbbi hetekben ugyanis a leg-főbb hírszolgálat az esti 21 óra 40 percek sugárzott hírek helyett a reggeli 6 óra 40 perces hírszolgálatot elmaradtak és ezek helyett 22,00 órakor álltanak új hírszolgálati időpontot műsorba. A főbb hírszolgálat időpontjai változatlan maradt.

A Rádió hallgatóközönsége érdekében átállította műsorát és a legújabb műsoréttel,

augusztus 28-va, a következő új rendet léptette életbe. Az eddigi estl 21 óra 40 perces összfoglalt hírszolgálatot e naptól kezdődően 20,00 óratól 20,20 óráig állítja műsorába. A délutánonként eddig 18 óra 50 percek sugárzott hírek elmaradnak és ezek helyett 22,00 órakor álltanak új hírszolgálati időpontot műsorba. A főbb hírszolgálat időpontjai változatlan maradt.

Be kell szolgáltatni a 25 literes és annál nagyobb főzőedényeket

A főváros utózn falragaszt jelentek meg, amelyek felhívják a Nagybudapest területén tekintetbe jövő összes cégeket, kereskedőket és iparosokat, hogy a készletükben, illetve tulajdonukban lévő összes huszonötliteres és ezen felüli tartalmú, főzésre alkalmas edényeket augusztus 28-ig szolgáltatassák be és pedig: Nagy-

budapest dunabalgari részében az I. számú honvéd élelméző raktárba, XIII. Lehel-út 41 (telefon: 295-140), a dunajbalti részben pedig a m. kir. 10. számú honvéd élelmézőraktárba, III. Vörösvári-út 103-105 (telefon: 362-334).

Amennyiben az érdekeltek a beszállítást saját eszközeikkel végrehajtani nem tudják, akkor készleteiket az átveteli helyen jelentésk be. Ez esetben a beszállításról a hadtestparancsnok gondoskodik. Az igénybevétele ölja honvédelmi szolgálatként való végleges tulajdonbavétel. Az átveti főzőeszközök után az átvevő honvédelmi intézetek az árkormánybizottság útján megállapított legmagasabb árat, illetve annak értéknyaradát az átvetelkor azonban, közpénzben tartoznak kifizetni.

Postai korlátozások megszüntetése

A postavezérigazgatóság közli, hogy egyrészt az ungi, beregi és máramaros-szigeti közigazgatási kirendelésre; továbbá Ung, Bereg, Ugoesa és Máramaros vármegyéik, valamint Ungvár thj. város területe, másrészt a háttország között a posta- és táviróforgalomban augusztus 6-tól fennállott korlátozások a háttországól az említett területekre irányuló viszonylatban augusztus 21-en 0 óráig kezdve megszűnnek. A távbeszélőforgalomban augusztus 6-a előtt is fennállott korlátozások továbbra is hatályban maradnak. Az említett területekről a háttországba irányuló forgalomra vonatkozóan a hadművelési területek kormányzó biztosa fog rendelkezni.

Ásványolajtermékek beszerzése

közvetlenül az ásványolajfinomítóiból

A hivatalos lap augusztus 19-i száma közölte a pénzügyminiszter 2.220/1944. P. M. sz. rendeletét, amely a mezőgazdaság ásványolajellátásához fűződő rendkívüli érdekre figyelemmel lehetővé teszi, hogy

a jövőben a mezőgazdasági célra használt motorok hajtására szolgáló kedvezményes adó- és kincstári részesedés tételű ásványolajterméket és nyersolajat és annak beszerzésére jogosult engedélyesek közvetlenül az ásványolajfinomítóktól is beszerzhessék abban az esetben, ha az engedélyokmányban megjelölt ásványolajraktárban a szükséges ásványolajtermék, illetőleg nyersolaj bármiképp nem szerezhető be.

Önként értetik, hogy az ásványolajfinomítóktól a fentieknek megfelelően ásványolajtermék, illetőleg nyersolaj csak akkor szállítható ki, ha a szabályszerűen kiállított megrendelést az illetékes pénzügyi szakasz előzőleg láttaozta.

Vásárok jegyzéke

Rövidítések
n. = országos; h = havi vásár; oák. = országos állat- és kirakóvásár; oa. = országos állatvásár; oák. = országos kirakóvásár; hák. = havi állat- és kirakóvásár; há. = havi állatvásár; hk. = havi kirakóvásár; áll. = állatok; se. = sertés; szm. = szarvasmarha.

Augusztus 27. vasárnap: Tiszaföldvár oák. — Augusztus 28. hétfő: Alsólendva oák. Csökölly oák. Dees oák. Dunaszekes oák. Hatvan oák. Irsa oák. Jászjákóhalma oák. Királyhaza oák. Kisvárd oák. Köveskál oák. Lovaspatona oák. Munkács oák. Nagykorós oák. Poroszló oák. Rimaszombat oák. Sátoraljaújhegy oák. Szecseny oák. Szene oák. Szentmártonkata oák. Szimérvárja oák. Tiszaföldvár oák. Úszód o. marhavásár. Vác oák. Zala oák. — Augusztus 29. kedd: Bató oák. se. felh. nélkül. Hatvan oák. Homoródszentmárton oák. Iván oák. Munkács oák. Majs oák. Nyírköcs oák. Nagykorós oák. Nyírsásd oák. Perkáta oák. Sásd oák. Sátoraljaújhegy oák. Szecseny oák. Szentgal oák. Tata oák. Zalataly oák. — Augusztus 30. szerda: Haromsó oák. Istvádi oák. Kolozsvár oák. Many oák. Péterre oák. Tata oák. Vári oák. — Augusztus 31. esütőrk: Gyula o. marha. se. és juhvásár. Kapuvár há. Kolozsvár oák. Marosvásárhely o. 16. számú és ösvérvásár. Tabajd oák. Tápógyörgye oák. Torna oák. — Szeptember 1. péntek: Badacsontmány oák. Büi h. se. felh. sul. Celldömök oák. Csurgó oák. Eger há. Gyula o. lóvásár és gazdasági eszközök vására. Igal oák. Jolsva oák. Kémes oák. Kolozsvár oák. Körös-tarcsa oák. Marosvásárhely o. szm. és hivataly vásár. Mike oák. Nádas oák. Szeged o. se. vásár. Villány oák. Zalaszentgrót oák. — Szeptember 2. szombat: Bares oák. Győr o. lovásár. Gyula oák. Körös-tarcsa oák. Marosvásárhely o. juh. keso. és se. vásár. oák. Pártosfalva oák. Szeged oák.

A törvényhatóság első tisztviselője egyes vásárok határnapját közönségek által indokolt esetben kivételesen áthelyezheti, illetőleg a teljesen elmaradt vásár helyett pótvásárt engedélyezhet, a közölt adatokban, tehát kivételesen változások történhetnek.

KIADÓTULAJDONOS:
„FALU” MAGYAR GAZDA
ÉS FÖLDMIVES SZÖVETSEG
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
MAYER EMIL
SZERKESZTŐ: BARTOSS Károly
Művelési Nyomda és Grafikai Intézet Rt., Bpest
Nyomdász, 5, Nyomdaert felöl: Racz István